

Høringsinnspill fra WWF - Finanskomiteen

Vi står midt i en klimakrise og en naturkrise. I statsbudsjettet for 2026 må politikerne stanse tapet av verdifull natur, krympe fotavtrykket fra produksjon og forbruk, og sette fart på omstillingen. Dessverre leverer ikke forslaget til statsbudsjett for 2026 de løsningene vi trenger. WWF Verdens naturfond har derfor følgende innspill til Finanskomiteen vedrørende de kapitler som er fordelt til komiteen:

Økning av CO2-avgiften i ikke-kvotepliktig sektor ihht målsetning om 50% kutt

Dagens CO2-avgift er ikke tilstrekkelig for å oppfylle dagens vedtatte nasjonale klimamål. Utslippsgapet har nå økt til hele 13,3 millioner tonn CO2 og Grønn bok viser at størsteparten av utslippskuttene utredet av Miljødirektoratet for å nå 50% kutt i 2030 i ikke-kvotepliktig sektor trolig ikke vil bli utløst av gjeldende politikk. Ytterligere opptrapping av CO2-avgift vil være den mest effektive og treffsikre løsningen for å redusere utslipp, da det vil ta de mest kostnadseffektive kuttene og gi næringslivet valgfrihet til egnede og langsiktige løsninger. Det bør i tillegg utredes en økning i CO2-avgift for perioden etter 2030, slik at vi i dag sender tydelige og langsiktige signaler som tillater næringslivet gode nok rammebetingelser for å gjøre investeringene vi trenger for fremtiden.

Verbalforslag: Øke CO2-avgiften i ikke-kvotepliktig sektor ihht målsetning om 50% kutt.

CO2-avgiften som virkemiddel for å kutte utslipp i petroleumsindustrien

Stortinget har vedtatt at oljenæringen skal redusere sine utslipp med 50 prosent innen 2030. I Statsbudsjettet for 2026 ligger oljenæringen an til å redusere sine utslipp med bare 35 prosent. CO2-avgiften må økes i takt med at utslippene skal kuttes raskere, og ikke fjernes. I Energidepartementets budsjettproposisjon, s. 151, vil departementet sette i gang en ekstern utredning av den doble virkemiddelbruken for olje- og gassindustrien. WWF vil på det sterkeste advare mot å fjerne CO2-avgiften som virkemiddel for å redusere utslippene i Norges mest utslippende sektor. CO2-avgiften er et hovedvirkemiddel for å insentivere utslippskutt på norsk sokkel, og et bortfall av dette virkemiddelet vil bety en stor avgiftslettelse til Norges mest pengesterke næring, færre insentiver til å kutte utslipp, og en vridning til mer forurensende oljevirksomhet. Kvoteprisen er svært usikker og vil som et virkemiddel alene uansett ikke kompensere for et bortfall av CO2-avgiften. Lavere karbonpris vil dessuten ikke gi mer aktivitet i næringen, men bare holde liv i de eldste og mest utslippstunge prosjektene på sokkelen. Vedvarende og økt karbonpris vil derimot øke insentivet for nye grønne prosjekter og sette fart på omstillingen.

Verbalforslag: Stortinget står fast ved klimakravene til petroleumsnæringen, og ber regjeringen øke CO2-avgiften i takt med behovet for raskere utslipp i petroleumssektoren.

Økning av CO2-avgiften for petroleumsvirksomhet med 50% utover prisstigning

I Statsbudsjettet anslås det at utslippene fra petroleumsvirksomheten kun vil bli redusert med 35% innen 2030, godt under målsetningen om 50%. I Grønn bok er CO2-avgiften nevnt som et hovedvirkemiddel for å gjennomføre større utslippskutt fra næringen, men petroleumsnæringen skånes for økningen i CO2-avgift i budsjettet, noe som fører til et provenytab på over 1,5 milliarder kroner. Samtidig har kvoteprisen gått ned de siste årene, slik at karbonprisen petroleumsnæringen nå står ovenfor er lavere enn i 2023. For å sikre utslippskutt i tråd med målsetningen for næringen bør CO2-avgiften for petroleumsvirksomhet derfor få en betydelig økning, utover prisstigning.

Budsjettforslag: Øke CO2-avgift på petroleumsvirksomhet med 50% ut over prisstigning, **Kap. 5508, post 70: – 4 700 mill. kr**

Avgift på plastemballasje

Det bør innføres en avgift på plastemballasje med en skattesats som økes gradvis, og hvor flere plastkategorier inkluderes over tid. En skatt på plastemballasje vil være avgjørende for at Norge når målet om 55% gjenvinningsgrad på plastemballasje i 2030 og nytt mål om redusert emballasjeavfall med 5 % sammenlignet med 2018-nivå innen 2030. En slik avgift ble anbefalt av ekspertgruppen for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter. Innføring av en skatt på plastemballasje i Norge vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt, genere inntekter til staten og vil kunne spare samfunnet for 4 mrd. kroner til opprydning av marin forøpling.

Verbalforslag: Stortinget ber Regjeringen legge frem et avgiftsforslag på plastemballasje i revidert nasjonalbudsjett.

Avvikle miljøskadelige subsidier

Norge har i Naturavtalen forpliktet seg til å identifisere alle miljøskadelige subsidier innen 2025 og innen 2030 å eliminere dem. Potensialet for å redusere kostnader og miljøskader ved å fjerne slike subsidier er enormt i Norge.

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen kartlegge hvilke subsidier som er skadelige for miljøet, og utarbeider en plan for utfasing og omlegging av disse, i tråd med Norges internasjonale forpliktelser.

Skatte- og avgiftsvirkemidler for å fremme sirkulær økonomi

Det bør innføres et bredt spekter av skatte- og avgiftsvirkemidler for å fremme sirkulær aktivitet. I rapporten «Ikke rett fram» fra Ekspertgruppen for sirkulær økonomi, er det løftet mange gode eksempler på skatte- og avgiftsvirkemidler som vil kunne bidra til å redusere vårt forbruk og i større grad velge sirkulære løsninger.

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen i sitt videre arbeid med skatte og avgiftspolitikken legge til grunn anbefalingene fra ekspertgruppen for sirkulær økonomi og komme tilbake med forslag til økonomiske virkemidler som vil bidra til å gi fart på den sirkulære omstillingen, senest i den varslede stortingsmeldingen om helhetlig skattereform"

Økologisk kompensasjon

Det bør innføres en ordning for obligatorisk økologisk kompensasjon ved utbygginger. En avgift på avgift på klimagassutslipp fra irreversible arealbruksendringer er et steg i riktig retning og det er bra at utredningen av en slik avgift nå er i gang på departementsnivå, slik regjeringen varslet i klimameldingen. Det er imidlertid avgjørende at det ikke stopper der, men at denne klimagassavgiften blir innrettet på en slik måte at den kan inngå i en mer helhetlig modell hvor flere negative eksterne effekter inkluderes, slik *Grønn skattekommisjon* og *Skatteutvalget* også anbefaler.

Verbalforslag: Stortinget ber Regjeringen påse at innretningen av en avgift på klimagassutslipp fra irreversible arealbruksendringer er tilpasset en videre utvidelse, eller inkludering, i en helhetlig modell for økologisk kompensasjon ved utbygginger.

Opprettholde CO2-avgiften for innenriks flytrafikk og øke flyseteavgiften

For at Norge skal lykkes i å kutte klimagassutslipp må avgiftspolitikken dra i samme retning som klimapolitikken. CO2-avgiften er et hovedvirkemiddel for å redusere innenlandske utslipp. Nordmenn flyr allerede tre ganger oftere innenriks enn de som flyr nest mest i Europa, derfor er det nødvendig med en høy karbonpris for å redusere utslippene raskere.

WWF støtter ikke forslaget om å fjerne CO2-avgiften på kvotepliktige utslipp som ikke omfattes av innsatsfordelingsforordningen. Det er særlig uheldig at regjeringen vil fjerne CO2-avgiften for innenriks flytrafikk. Dette vil svekke insentivene til utslippskutt og omstilling i transportsektoren, og det kommer på toppen av reduksjonen i flypassasjeravgiften i fjorårets statsbudsjett. Siden avgiften omfatter alle flyvninger fra alle selskap, vil ikke denne bidra til karbonlekkasje. CO2-avgiften for innenriks flytrafikk bør derfor opprettholdes og prisjusteres.

Verbalforslag: Ikke innføre et generelt fritak for CO2-avgift på mineralske produkter for kvotepliktige virksomheter som ikke er omfattet av innsatsfordelingen.

Budsjettforslag: Flypassasjeravgift, **Kap 5561 post 70:** - 550